

Netwerk analyse

Wat kun je ermee?

Met de netwerkanalyse kun je grip krijgen op sociale netwerken van bewoners in wijken. De methode helpt vooral om mensen te bereiken die nog niet in beeld zijn. Vaak zijn er in leefbaarheidskwesties al contacten met wijkbewoners. Met deze methode is het mogelijk om een groter netwerk aan te boren.

Wat levert het concreet op?

Een overzicht van de sleutelpersonen. Mét hun relevante netwerkcontacten rondom veiligheid en overlast, kwaliteit woonomgeving of samenleven en ontmoeten. Het instrument is ook gericht op het creëren van een dialoog tussen de deelnemers. De netwerkanalyse levert aanknopingspunten op voor verdere actie, via concrete contacten.

Wanneer in te zetten?

Op het moment dat het nodig is om zicht te hebben wie er allemaal een rol spelen rondom een thema in een buurt. En als je wil weten hoe de onderlinge relaties zijn. Bijvoorbeeld als je informatie over een thema wil inzamelen. Of als je wil weten wie je kunt benaderen bij de aanpak van dat thema.

Met wie doe je het?

Deelnemers kunnen buurtbewoners zijn. Met daarbij liefst ook andere belanghebbenden, zoals vertegenwoordigers van gemeente of andere organisaties (zoals politie, woningcorporatie, welzijn- of zorginstelling en scholen).

Hoe gaat het in zijn werk?

De methodiek bestaat uit een voorbereidingsfase, een uitvoeringsfase en tenslotte een follow-up fase. In de *voorbereidingsfase* kies je de onderwerpen, nodig je deelnemers uit en regel je de randvoorwaarden, zoals een plek om een bijeenkomst te houden. De *uitvoeringsfase* betreft een bijeenkomst waarbij de deelnemers de netwerkanalyse uitvoeren. Een *facilitator* begeleidt het maken van de netwerkanalyse. Per tafel kunnen 8 tot 10 *deelnemers* meedoen. Ná de bijeenkomst start de *follow-up fase* voor het plannen en uitvoeren van acties. Dat is ook het moment voor evaluatie met de projectgroep en de terugrapportage van acties aan de deelnemers. Voor een meer gedetailleerde beschrijving zie bij downloads 'Werkwijze Netwerkanalyse'.

Benodigheden

Kennis

De deelnemers die de netwerkanalyse maken, kennen gezamenlijk alle belangrijke sleutelpersonen in een buurt (of zijn het zelf). Ook weten ze met wie deze personen verder in contact staan.

Vaardigheden

Voor de **basishouding van de facilitator** (begeleider):

- Vraag om verduidelijking als je vermoedt dat zaken onduidelijk zijn;
- Stimuleer dat deelnemers de netwerk analyse zo concreet mogelijk invullen;
- Zorg dat jouw commentaar opbouwend is;
- Bewaak de (psychologische) veiligheid: sta niet toe dat mensen geagiteerd of cynisch naar elkaar reageren;
- Respecteer de mening van de deelnemer;
- Vermijd een veroordelende sfeer;
- Stimuleer de dialoog (luisteren naar elkaar) en vermijd discussie (elkaar overtuigen);
- Als er teveel emotie bij komt kijken: probeer de emotie te neutraliseren;
- Positief labelen van gedrag: boosheid van een deelnemer weerspiegelt juist betrokkenheid;
- Zorg ervoor dat iedereen actief bij de oefeningen actief betrokken is;
- Wees ondersteunend en houd je inhoudelijk zo mogelijk afzijdig.

Tijd

| | |
|----------------------------|-----------|
| Eigenmaken van instrument: | 2 uur |
| Vorbereiding: | 1 uur |
| Uitvoering: | 2 – 3 uur |
| Nazorg: | 1 uur |

Materiaal

Benodigdheden:

- 4 Papieren tafelkleden HEMA wit (1 reserve)
- Naamstickers
- Stiften
- Tijdsverloop op bord zetten / handout

Locatie

- Vergaderruimte met een of meer grote tafels

Geld

- Arbeidstijd van diegenen met wie je de netwerkanalyse maakt.

Tips

Aandachtspunten voor de bijeenkomst:

- Als er meer thema's aan de orde komen, is het handig om een verdeling over de facilitators te maken. Waarbij elke facilitator bij zijn eigen thema blijft staan.
- Het is belangrijk dat er een veilige sfeer heerst. Geef daarom aan dat de netwerkanalyse voor intern gebruik is (als dat werkelijk zo is natuurlijk) of wees duidelijk waar de resultaten voor gebruikt gaan worden. Het initiatief om anderen in te schakelen ligt te allen tijde bij de organiserende instantie, die zorgvuldig met de verkregen informatie omspringt. Hierin moeten de deelnemers vertrouwen in kunnen hebben.
- Je kunt gebruik maken van een groot vel met een kaart van de wijk als werkblad. Op deze manier kunnen deelnemers zaken concreet maken rondom plaatsen en niet alleen personen.
- Wanneer sprake is van gevoelige thema's (zoals veiligheid en overlast) dient de facilitator te beschikken over gevorderde sociale vaardigheden. Als mensen bijvoorbeeld boos of emotioneel worden, moet de facilitator in kunnen grijpen om de zaak te neutraliseren en tegelijkertijd recht te doen aan ieders inbreng.
- Wanneer nieuwe input gewenst is, kun je er voor kiezen deelnemers steekproefsgewijs uit te nodigen.
- Je zou bij wijze van ludiek extraatje een ideeënbox kunnen gebruiken.

Relatie met andere instrumenten

Dit instrument vertoont verwantschap met de krachtenveldanalyse en met het convenant.

Opmerkingen van ontwikkelaars

Dit instrument wordt algemeen en breed ingezet zowel door burgers als professionals

Achtergrond informatie

- **Bron:** Dit instrument is gebaseerd op een beschrijving van de netwerkanalyse methodiek gebaseerd op Poorthuis en Van der Bijl (2006) en aangepast naar de specifieke toepassingsmogelijkheden van Portaal Woningbouwcorporatie door dr. Erik Jansen

- **Literatuur:** Poorthuis, A., & Van der Bijl, C. (2006). Van netwerkanalyse naar organisatieroutine. In: Poorthuis, A. (red.), *De kracht van de netwerkbenadering: een dynamische en inspirerende kijk op de organiserende samenleving*, Van Gorcum.
- **Referentie/contact persoon:** Dr. Erik Jansen, associate lector HAN-sociaal, Erik.Jansen@han.nl

Tags/trefwoorden

Sleutelspelers, buurt, netwerkanalyse, informeel netwerk, relaties, contacten, informatie over de buurt, buurtnetwerken

Downloads

- Werkwijze Netwerkanalyse
- Voorbeeld draaiboek bijeenkomst netwerkanalyse